

Plenum

Torsdag 7.10.2021 kl. 15.59—19.15

2.3. Muntlig fråga om närståendevården (Sari Essayah kd)

Muntligt spörsmål MFT 170/2021 rd

Muntlig frågestund

Förste vice talman Antti Rinne: Nästa fråga, ledamot Essayah. Två grupper vill ställa en fråga om samma ämne.

Debatt

16.52 **Sari Essayah kd:** Arvoisa puhemies! Eilen vietettiin omaishoitajien päivää. Suomessa on vajaa 50 000 omaishoitajaa, ja heistä suurin osa tekee omaishoitotyötä ympäri-vuorokautisesti, hyvin sitovasti. Hoitopalkkiot ja kriteerit vaihtelevat kunnasta toiseen, mikä on nykyjärjestelmän kaikkein suurin huono puoli, ja olisikin tärkeää, että nämä kriteerit ja myöskin hoitopalkkiot saataisiin samalle tasolle ihan yhdenvertaisuudenkin näkökulmasta. Nyt sote-uudistuksen myötä sitten näitä hoitopalkkioita ja kriteerejä ollaan yhtenäistämässä alueellisesti, mutta aikooko hallitus tehdä jotain sille, että meillä koko maassa olisi samankaltaiset kriteerit ja samantasoiset hoivapalkkiot? Vielä: millä tavalla me varmistetaan tuolla alueilla, että omaishoitajille on riittävä tuki, myöskin muu kuin taloudellinen tuki, että he jaksavat tuossa omaishoidon työssään?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.53 **Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän tästä kysymyksestä. Olin eilen Omaishoitajaliiton juhlapäivässä myöskin puhumassa. Nyt meidän on hyvä tunnustaa eduskunnassa, että jos meillä ei olisi omaishoitajia tässä maassa, olisimme erittäin huonossa asemassa siinä, miten me läheisiämme tässä yhteiskunnassa hoidettaisiin. Eli suuri kiitos heidän tekemästään työstä. Siksi kysymys on erittäin ajankohtainen.

Tämä tukipuoli: On erittäin tärkeätä, että jo nyt sote-keskuksissa otetaan omaishoitajien tuki niin vakavasti, että he jaksaisivat. Se on erittäin tärkeätä, ja se on mukana tässä meidän sote-sisältöuudistuksessa.

Mutta tämä toinen kysymys on sitten vaikeampi: Olen aivan samaa mieltä kuin edustaja Essayah, että meillä ei pitkään voi mennä niin, että näitä tukikriteereitä ei yhdenmukaistettaisi. Mutta minun on sanottava teille, että kun on niin paljon korjattavaa, hallitusohjelmaan ei pystytty sisällyttämään näin mittavaa uudistusta sillä hintaluokalla — kaikki vanhuspalvelut oli uusittava, niin hoitajamitoitus kuin nyt tuleva vanhuspalvelulaki, jonka kakkosvaihe on näillä näppäimillä tänne tulossa — [Puhemies koputtaa] eli meillä ei ollut

Punkt i protokollet PR 111/2021 rd

rahaa siihen, [Puhemies: Kiitoksia!] ja tämä tullaan tekemään myöhemmin. — Jatkan kohta vielä tästä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Essayah, olkaa hyvä.

16.54 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Joskus tuo omaishoitotilanne päättyy kuitenkin siihen, että omaishoidettava siirtyy hoivakotiin. Julkisuudessa on jälleen kerran ollut esillä tapauksia, joissa omaishoidettava ja -hoitaja on erotettu toisistaan hoivan luonteen muuttumisen takia, ja kuitenkin meillä eduskunnan oikeusasiamies on ottanut kantaa tähän tilanteeseen seuraavalla tavalla puhuen vanhuspalvelulaista: ”Säännöstä ei voi tulkita siten, että puolisoilla olisi oikeus asua yhdessä vain silloin, kun heidän palvelutarpeensa ovat yhtäläiset.” Eli suomeksi sanottuna: puolisoita ei pitäisi erottaa toisistaan, jos he haluavat elää yhdessä, vaikka heidän palvelutarpeensa olisi erilainen. Arvoisa hallitus, mitä te aiotte tehdä tälle tilanteelle, joka on monesti sydäntäsärkevä? 73 vuotta yhteistä eloa — puoliso toteaa, että meidät erotettiin kuin koirat. [Eduskunnasta: Oikeusvaltiossa!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.55 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri eilen oli samanlainen tapaus, ja kommentoin sitä aivan sanatarkasti samalla tavalla kuin edustajakin tässä. Lakihan turvaa ihmisille sen, että tämä ei ole mahdollista, ja minä en ymmärrä, miksi toistuvasti meiltä löytyy Suomesta kuntia ja kuntayhtymiä, jotka järjestäjänä eivät noudata lakia. Tämä on hyvin selvä viesti, että tämä ei ole mahdollista, niin kuin siellä edustaja Essayah juuri äsken siteerasi. Laki on hyvä, eduskunta on huolehtinut, että näin on. Oikeusturva on jokaisella meistä, ja vanheta pitää saada turvassa ja pelkäämättä, miten minulle ja puolisololleni käy, ja me pidämme tästä eduskunnassa tiukasti kiinni.

Mitä tulee näihin kriteereihin, joista Essayah äsken kysyi, niin sanon vielä, että tämä hyvinvointialueiden uudistus tulee ajamaan siihen, että maakunnittain ollaan jo kriteerit yhtenäistämässä, mutta me myös THL:ssä varaudumme siihen, että ensi hallituskaudella paineet vanhuspalveluiden uudistamisessa olisivat vähäisempiä ja siellä olisi liikkumavaraa siihen, että nämä kriteerit voitaisiin koko maassa yhtenäistää, [Puhemies koputtaa] joten me teemme tätä mallia [Puhemies: Kiitoksia!] jo tällä hallituskaudella.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Keskustan eduskuntaryhmällä on sama teema kysymyksessä. — Edustaja Kinnunen, olkaa hyvä.